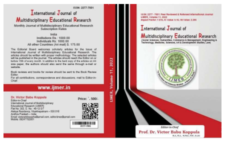

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

63. గురజాడ ఆలోచనల్లో ఆధునిక మహిళ

శ్రీమతి బాపన శివమ్మ,
తెలుగు అధ్యాపకురాలు,
ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజి,
రాయచోటి.

ఆధునిక కవులలో గురజాడ అప్పారావు గారు బహు ప్రముఖులు, గొప్ప సంఘసంస్కర్త. కందుకూరి వీరేశలింగం సాంఘిక విప్లవాన్ని , గిడుగు వెంకటరామ్మూర్తి భాషా విప్లవాన్ని కలగలిపి సరికొత్త సాహిత్య విప్లవాన్ని సృష్టించిన నవయుగ వైతాళికుడు. కవిశేఖర , మహాకవి , అభ్యుదయ కవితాపితామహుడుగ ప్రసిద్ధి చెందాడు. తెలుగు సాహిత్యాన్ని కొత్త మలుపు తిప్పి , కొత్త పలుకుబడికి కొత్త ఊపిరి పోసిన యుగకర్త. కన్యా శుల్కం , దిద్దుబాటు , నీలగిరి పాటలు, సుభద్ర, ముత్యాలసరాలు, రుతు శతకం, మెరుపులు, పూర్ణమ్మ, కన్యక , లవణ రాజుకల, బిల్హణీయం, కొండు భట్టియం మొదలైనవీయన రచనలు. మానవతావాదం, స్త్రీజనోద్ధరణ, సంఘసంస్కరణ, ప్రేమతత్వం వీరి రచనల్లో ప్రధానంగా కానిపిస్తాయి.

ఆధునిక తెలుగు సాహితీ వినీలాకాశంలో సమాజానికి సంబందించిన వివిధ సమస్యల్ని మానవతా ధృక్పథంతో పరిశీలించిన మొదటి కవి గురుజాడ. ప్రధానంగా ఆంధ్ర దేశంలో చుట్టు ఉన్న ప్రాంతంలో ఎక్కువగా విస్తరించి ఉన్న కన్యాశుల్కం , బాల్య వివాహాలపై తన దృష్టిని కేంద్రీకరించాడు. ఇవి మాత్రమే కాక వేశ్యల దురవస్థలు, వివాహవ్యవస్థలోని లోటు పాట్లు, స్త్రీల పట్ల నిరసన మొదలైన స్త్రీల సమస్యలను కూడా గురజాడ తన రచనల్లో చర్చించాడు. తరతరాల ప్రపంచ చరిత్రను పరిశీలిస్తే భిన్న సమాజల్లో స్త్రీ పరిస్థితి ఇంచుమించు ఒక్కటే అని చెప్పవచ్చు. హింధు సమాజం స్త్రీని ఒకప్పుడు దేవతగా గుర్తించి ఆరాధించింది, తరువాత ఆ సమాజమే స్త్రీని నిర్లక్ష్యం చేసింది. బాల్యం నుండి వృద్ధాప్యం వరకు ఎవరితోడు లేకుండా స్వతంత్రంగా బ్రతకలేని దౌర్భాల్యాన్ని స్త్రీకి అంటగట్టింది.

స్త్రీకి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేదు. చదువు లేదు పెళ్ళిలో ఆమె ఇష్టయిష్టాలతో సంబంధమే లేదు. అంతేకాకుండా బాల్యవివాహాలు, సతీసహగమనం పేరుతో స్త్రీ ప్రాణానికే ముప్పు తెచ్చి పెట్టింది సమాజం. అలాంటి పరిస్థితుల్లో గురజాడ అప్పారావు మన సమాజంలొ స్త్రీలకున్న స్థానాన్ని బాగా అవగాహన చేసుకున్నాడు. స్త్రీల కన్నీటి గాథలకు కారణం తెలుసుకున్నాడు. దుస్సాధ్యమైన సామాజిక నీతి సూత్రాలపై స్త్రీ పురుష సంబంధాలు ఆధారపడి ఉన్నాయని గ్రహించాడు. గురజాడ రచనలన్నింటిలోను స్త్రీల పట్ల ఆయనకున్న సంస్కరణ దృష్టి కనబడుతుంది. స్త్రీల కన్నీటి గాథలకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేక పోవడం కూడా ఒక ప్రధాన కారణమని గ్రహించిన గురజాడ ఆర్థిక స్వావలంబనను కలిగించే ఆధునిక విధ్యను స్త్రీలందరికీ అందుబాటులోనికి తీసుకురావాలని ఆశించాడు.

గురజాడ రచనల్లోని కమలిని, కన్యక, పూర్ణమ్మ, నాంచారమ్మ, వెంకమ్మ, మీనాక్షి, బుచ్చమ్మ లాంటి స్త్రీ పాత్రలన్నీ ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్ష్యంగానో పితృస్వామిక ఆదిపత్యాన్ని వ్యతిరేకించినవే. ఇక మధురవాణి, సరళ పాత్రలైతే గురజాడ విమర్శాత్మక దృక్పథానికి ప్రతినిధులుగా కనిపిస్తాయి. ఈయన సాహిత్యములో ఎంత వెతికినా ఏ ఒక్క స్త్రీ పాత్ర మీదగాని, పీడిత కులాల పాత్రపై గాని చిన్న చూపు చూసినట్లు కనబడదు. "శ్రమ వంటి వస్తువు లేదు" అంటూ శ్రమ విలువను గౌరవించాడు. వంటిళ్ళలో వృధా అవుతున్న స్త్రీల శ్రమను గూర్చి ప్రశంసిస్తూ " ఆమె అబల అని మీరంటారు. అర్థం లేని మాట. మన దేశంలోని రైతు కుటుంబంలోని స్త్రీ పురుషుడి కంటే బలమైనదీ, గట్టిదీ, ఓపికగలదీ అంటూ శ్రామిక వర్గాల స్త్రీలను సమాజానికి ఆదర్శంగా నిలబెట్టాడు.

Cover Page

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

స్త్రీలు విద్యవంతులై బయట సమాజంలో అడుగు పెడుతున్న క్రమంలో కొత్త ప్రమాదాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని ముందే గ్రహించిన గురజాడ “పురుషుడికి బుద్ధిమాంధ్యం,క్రూరత్వం” పెరుగుతున్నాయి కాబట్టి స్త్రీలు తమ రక్షణకోసం యుద్ధవిద్యలు సైతం నేర్చుకోవాలని సూచించాడు. బయటకు వెళ్ళే సమయంలో ప్రతి స్త్రీకి ఆయుధం ఉండాలి అంటూ స్త్రీల భద్రతను గురించి తపించిన మహామనిషి గురజాడ అప్పరావు. ఈయన రచనలో నేటికి సజీవ పాత్రలుగా వెలుగొందుతున్న కమలిని , కన్యక, పూర్ణమ్మ, సరళ, మెటిల్డా పాత్రలను పరిశీలిద్దాం.

20వ శతాబ్ది మొదటి భాగంలో తెలుగుదేశంలో వేశ్యవ్యవస్థ పటిష్టంగా ఉండేది. వేశ్యల్ని ఉంచుకోవడం సామాజిక గౌరవంగా భావించిన కాలం అది. అయినా ఆధునిక స్త్రీలు మానవ చరిత్రను తిరిగి రాయగలరని గురజాడ వ్యక్తపరచిన ఆశాభావానికి వ్యాఖ్యానరూపమే “దిద్దుబాటు” కథానిక. ఈ కథ లో కమలిని గోపాలరావు భార్యభర్తలు. ఇద్దరు చదువుకున్నవారే, కానీ గోపాలరావు వేశ్యా వ్యామోహంలో పడి భార్యను నిరాదరిస్తాడు. సంస్కరణ సభలకు వెలుతున్నానని అబద్ధం చెప్పి ఒక వేశ్య ఇంట్లో ఆటపాటలతో కాలం గడిపి రోజూ ఇంటికి ఆలస్యంగా వస్తూంటాడు నిజాన్ని తెలుసుకున్న కమలిని భర్తను మార్చుకోవలని నిర్ణయించుకుంది.

స్త్రీ అంతగా ఎదగని ఆ కాలంలో గొడవ చెయ్యడానికి, ఎదురు తిరాడానికి, విడాకులివ్వడానికి వీలుకాదు కాబట్టి భర్త మనోభావాలు దెబ్బతినకుండా సున్నితంగా తిరుగుబాటు చేయాలనుకుంది. అందుకే ఉత్తరంలో తాను పుట్టింట్టికి వెళ్ళిపోతున్నట్లు రాసిపెట్టి మంచం క్రింద దాక్కుంది. గోపాలరావు ఆ ఉత్తరం చదివి తన తప్పెంటో తెలుసుకున్నాడు. భార్య విలువను గ్రహించాడు తనని తాను మార్చుకున్నాడు.

ఆదర్శ దాంపత్యం ఇతి వృతంగా సాగిన ఈ కథలో వ్యేశ్యాలోలుడు అయిన భర్తను ఆదారి నుండి మరలించి సంసార జీవితాన్ని సరిదిద్దుకుంది కమలిని. వైవాహిక వ్యవస్థలోని నైతికతను దర్పణం వంటిది కమలిని పాత్ర. భర్తమార్గం తప్పినప్పుడు చదువుకున్న భార్య యొక్క కర్తవ్యమేమిటో గురజాడ ఈ కథలో చక్కగా వివరించారు. ఈ కథలో కమలిని విద్యవంతురాలైన స్త్రీగా, ఉన్నతమైన వ్యక్తిగా, స్త్రీ చైతన్యానికి ప్రతీకగా కనిపిస్తుంది.

కన్యక:– ఒక శెట్టి కూతురు ఒక రోజు కన్యక అందంగా అలంకరించుకొని, హంసలా నడుస్తూ తన చెలికత్తెలతో కలిసి నవ్వులు చిందిస్తూ రాజ వీధికి వచ్చింది. ఇంతలో ఆ దేశాన్ని పరిపాలించే రాజు వారికి ఎదురుగా వచ్చాడు. కన్యక అందాన్ని చూసి రాజు కన్ను చెదిరింది. రాజు నన్ను అహంకారంతో ఆమెను బలవంతంగా చెరపట్టి మన్మథ రాజ్యం ఏలాలని, రసికులలో గొప్పవాడనిపించుకోవలని తన దుష్ట మంత్రుల సాయంతో కన్యకను చుట్టుముట్టాడు.

కన్యక బెదరక ధైర్యం తెచ్చుకొని తనను తాకవద్దని, మొదట ధైవకార్యన్ని నెరవేర్చి వస్తానని చెప్పింది. కన్యక తండ్రి కూడా తన జాతి వన్నె పెరుగుతుందని ఆశపడి తన కుమార్తెను అగ్ని సాక్షిగా వివాహం చెసుకోమని విన్నవించాడు. అందరూ వీరభద్రుడి గుడికి వెళ్ళారు.కన్యక దుర్గ కొలనులో స్నానం చేసి ఎర్రని పూలమలను ధరించి వచ్చింది. గుడిలో అగ్నిగుండం మండుతోంది. తన జాతి వారిని ఉద్దేశించి “అన్నలార్లా! తండ్రుల్లారా! నా విన్నపం వినండి. వైశ్య కులంలో భార్యా బిడ్డలను రక్షించుకోవడానికి మీకు పౌరుషం లేదా? పదవుల కోసం ఆశపడక కాసు, వీసం చాలు అనుకోకుండ బుద్ధిబలం, బాహుబలం పెంచుకోని దేవుడిపై భారంవేసి రాజుల్లో రాజుల్లా జీవిచండి. రాజును పాలించే దేవుడు కూడ ఉంటాడని” సందేశం ఇచ్చింది. రాజు వైపు చూస్తూ నీవు నిజంగా పట్టమేలే రాజువైతే నన్ను పట్టుకో అంటూ కన్యక అగ్ని ప్రవేశం చేసింది.

సమాజంలో కనిపించే తప్పు ఒప్పులను ఎత్తి చూపడమే కాక స్త్రీ ఆత్మాభిమానంతో బ్రతకాలని, తన అభిమతాన్ని వ్యతిరేకంగా లొంగిపోకూడదని, అవసరమైతే ఆత్మ త్యాగం చేసుకునైనా కనువిప్పు కలిగించాలనే సామజిక అంశాన్ని తన రచనా వస్తువుగా స్వీకరించి గురజాడ కన్యక రచించాడు. కన్యక ఒక శక్తిగా, స్వతంత్రమైన భావలు కలిగిన స్త్రీగా మనస్సున్న మనిషిగా, చైతన్యాన్నికి స్ఫూర్తిగా, ఆధునిక దృక్పధానికి నిదర్శనంగా కన్యక పాత్ర సృష్టించబడింది.

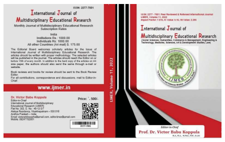

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

పూర్ణమ్మ :– ఆనాటి సమాజంలో కాన్యాశుల్కం అనే దురాచారన్ని వ్యతిరేకిస్తూ గురుజాడ రాసిన గేయకవిత "పూర్ణమ్మ". ఒక పూజారింట పుట్టిన పుత్తడి బొమ్మ "పూర్ణమ్మ". పెళ్లి అనే ఆచారం సంఘములో కుటుంబ వ్యవస్థను పెంచి పోషించే చక్కని సాధనంగా కాక రక్త మాంసములను విక్రయించే వ్యాపార వ్యవస్థగా మారింది. ఆడపిల్లని పెళ్ళి పేరుతో జరిగే క్రయవిక్రయాలలో ఒక వస్తువుగా భావించేవారు ఈ దురాచారానికి బలి అవుతున్న బాలికలపట్ల అత్యంత కరుణతో వారికి సమాజం చేస్తున్న అన్యాయాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్టు చేయడానికి, చిన్నారి బాలికలకు ప్రతినిధిగా " పూర్ణమ్మ " అనే పాత్రను సృష్టించి కరుణ రసాత్మకమైన గేయ కావ్యంగా గురజాడ రచన సాగింది.

ఈ గేయంలో గురజాడ విరిసీవిరియని పూలతో చిన్నారి బాలికలను పోల్చారు. కమ్మగా మాటలు చెప్పే అమ్మాయిలను కొమ్మల్లారా అని సంబోధించాడు. ఈ గేయంలోని పూర్ణమ్మ బంగారు బొమ్మలా ఎంతో అందంగా ఉంటుంది. అన్నదమ్ముల మధ్య అపురూపంగా పెరిగింది. ఆయా కాలాలలో , సమయాలలో వికసించే పూలను, పండే పండ్లను సేకరించి భక్తి శ్రద్ధలతో దుర్గమ్మను పూజించేది. పెళ్ళీడుకు రాగానే తల్లిదండ్రులు మానవత్వం అనే కనీస ధర్మాన్ని వదిలేసి, డబ్బుకు లొంగిపోయి ఒక ముసలివానికి ఇచ్చి వివాహం చేసారు.ముసలివాడైన భర్తను చూసి పూర్ణమ్మ ఎంతో బాధపడింది. స్నేహితులు సైతం నీ మొగుడు తాత అంటూ వేళాకోళం చేసారు. తన నవ్వుల మాటున దుఃఖాన్ని దాచేసింది. కాపురానికి వెళ్లాల్సిన రోజు రానే వచ్చింది. పూర్ణమ్మ తల్లిదండ్రుల దీవెనలందుకుంది. "కలకాలం సుమంగళిగా ఉండమ్మా " అంటూ తల్లిదండ్రులు తనని దీవించడం చూసి పక్కున నవ్వింది పూర్ణమ్మ.

ప్రతిరోజూ సాయంత్రంలాగే దుర్గను ప్రార్థించివస్తానని చెప్పి ఇంటి నుంచి బయలుదేరింది, సాయంకాలమైంది, చీకటి పడింది. అర్ధరాత్రి వేటకు వెళ్లే క్రూర జంతువులు తిరిగే సమయం కూడా సమీపించింది అయినా పూర్ణమ్మ ఇంకా ఇంటికి తిరిగి రాలేదు .

కన్నుల కాంతులు కలువల చేరెను
మేలిమిజేరెను మేనిపసత!
హంసల జేరెను నడకల బెడగులు
దుర్గను జేరను పూర్ణమ్మ .... అంటూ

గురజాడ ఈ గేయకథానికను ముగించారు. ఈ వాక్యాల ద్వారా పూర్ణమ్మ ఆత్మహత్య చేసుకుందన్న విషయం అర్థమవుతుంది. తనలాంటి దుస్థితి ఇతర ఏ ఆడపిల్లకు రాకూడదనే బలమైన కోరికను, నిరసనను ప్రాణత్యాగం చేసి తెలియజేసింది పూర్ణమ్మ.

ఈ గేయ కథానికను లోతుగా పరిశీలిస్తే పూర్ణమ్మ పుత్తడిబొమ్మ కాదు, రక్తమాంసాలున్న మనసున్న మామూలు మనిషి. రెండు హృదయాలను జతజేసే వివాహానికి అందమైన కలలు కనే కళ్ళకీ , డబ్బు సంకెళ్ళేసే కాలంలో పూర్ణమ్మ కొలనులో కల్సింది. మనుషులు బంగారు ఆభరణాలు దిగేసి కృత్రిమంగా జీవం కల్పించిన నిర్జీవ ప్రతిమ దుర్గమ్మైతే, ఆ మనుషులే దారుణంగా జీవశక్తిని హరించివేసిన సజీవ ప్రతిమగా పూర్ణమ్మ కనిపిస్తుంది.

సరళ : సైన్స్ పాఠాలు చెబుతూ సమయం దొరికినప్పుడల్లా వేశ్య వృత్తిని నిర్మూలించాలనే ఆశయంతో ఉపన్యాసాలు ఇచ్చే వ్యక్తిగా " సంస్కర్తహృదయం "కథలో ప్రొఫెసర్ రంగనాథ అయ్యర్ పాత్ర మొదట కనిపిస్తుంది. ఒక రోజు ప్రొఫెసర్ సరళను చూసి "ఓహెూ ! ఏమా సౌందర్య రాశి" అని ఆశర్యపోతాడు. ఆమె ఒక వేశ్య, పేరు సరళ అని తన మిత్రుడు చెప్పగా అతని హృదయం నీరసిస్తుంది. సరళ వేశ్య కాబట్టి తనకు సులభంగా లభిస్తే బాగుంటుందని అయ్యర్ భావించాడు. ఆ క్షణం నుండి వేశ్య వృత్తిని నిర్మూలించాలనే తన ఆశయం పతనమవడం మొదలవుతుంది.

సరళను సంస్కరించాలనే కారణాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని ఆమెను కలుస్తాడు. ఒక వైపు సరళను కోరుకుంటూనే, మరోవైపు తనకు తాను నీతి నియమాలు, విలువలు కలవాడిగా నిరూపించుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తుంటాడు. సరళ శ్రేయస్సు కోరుకునే

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:4(4), April: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd April 2022
Publication Date:10th May 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.04.61-148

వాడిలా "నీవు ఎవరినైనా పెళ్ళి చేసుకుంటే బావుంటుందని" అంటాడు. దానికి సమాధానంగా సరళ "ఎవడో ఒక ఛండాలుడికి నేను కలకాలం పూర్తిగా బానిసనై పడుండాలనేనా మీ తాత్పర్యం" అంటూ నవ్వుతుంది. పురుషుడు ఎలాంటి వాడైనా స్త్రీకి ఇష్టం లేకపోయినా, ఎవరికో ఒకరికి బలవంతంగా కట్ట బెట్టే వివాహ వ్యవస్థను గూర్చి సరళ ఎన్నో ప్రశ్నలు వేస్తుంది. వాటికి ప్రొఫెసర్ దగ్గర ఎలాంటి సమాధానము లేదు. అంతే కాదు తాను చదివిన పుస్తకాలలోని సిద్ధాంతాలనుగాని, భావాలను ఆధారం చేసుకొని సరళ వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వలేకపోయాడు. ఒక రోజు పాటపడుతున్న సరళను ప్రొఫెసర్ ముద్దు పెట్టుకోవడంతో అతని పతనం తీవ్రరూపం దాల్చినట్లు అర్థమౌతుంది. ఈ కథలోని అయ్యర్ తనకు తాను సంస్కరించుకోలేక పోయాడు. ఇక ఎదుటివారిని ఎలా సంస్కరించగలడు. ఎంతో ఉన్నతమైన లక్షణాలు కలిగినవాడిగా మొదలైన అయ్యర్ పాత్ర ఒక కపట సంఘ సంస్కర్తగా ముగిసింది.

మెటిల్డా: యవ్వనంలో ఉన్న ఒక అందమైన యువతి మెటిల్డా. 55 సంవత్సరాలు దాటిన ముసలివానితో వివాహమైంది. వీరింటికి దగ్గరలో ఉండే కాలేజి యువకులతో సమస్య మొదలవుతుంది. ఒక కాలేజి యువకుడు ప్రతి రోజు గుమ్మం ముందుగా వెళ్తూ మెటిల్డాను చూస్తూ ఉంటాడు. ఇది సహించలేని ముసలి భర్త అతన్ని ఆపి " మెటిల్డాను నీ వెంట తీసుకువెళ్ళు పీడ విరగడవుతుందని " గట్టిగా అరుస్తాడు. భర్త అనుమానాన్ని గ్రహించిన మెటిల్డా" మీరు మీ స్నేహితులు నన్ను కాపురం చేసుకోనివ్వరా ! తలవంచుకుని మీ దారిన మీరు పోతే, నా బ్రతుకు నేను బ్రతుకుతాను" అని ఉత్తరం రాసి ఆ యువకునికి పంపిస్తుంది. కొన్ని రోజుల తరువాత ఆమె యోగ్యురాలని,నిజాయితీపరురాలని భర్త తెలుసుకుంటాడు. కాలేజి యువకులను తన ఇంటికే పిలిచి మెటిల్డాతో కాఫీ ఇప్పించి తన భార్యలోని సుగుణాలను మీ వల్లనే తెలుసుకోగలిగానని వారితో చెప్పాడు.

ఈ కథలో గురజాడ సామాజిక జీవనానికి వివాహ వ్యవస్థ యొక్క ఆవశ్యకతను పరోక్షంగా తెలియజేసాడు . భర్త కొట్టిన,తిట్టినా చివరికి అనుమానించిన భర్తతోనే తన జీవితం అనుకుని జీవనం సాగించే ఎంతో మంది స్త్రీలకు ప్రతినిధిగా "మెటిల్డా" పాత్ర కనిపిస్తుంది. భార్య భర్తలు స్వేచ్ఛగా కుటుంబ జీవనం సాగిస్తూ ఒకరి స్వేచ్ఛను మరొకరు గౌరవించుకోవడం వల్లనే కుటుంబ జీవితం అర్థవంతంగా ఉంటుందని ఈ కథలో గురజాడ చక్కగా తెలియచేసారు.